

49362

İskender BAYHAN

İstanbul Milletvekili

Emek Partisi Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Vedat Işıkhan** tarafından Anayasa'nın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **16.09.2026**

İskender BAYHAN

İstanbul Milletvekili

Emek Partisi Genel Başkan Yardımcısı

2027-2029 Orta Vadeli Programı'nda "esnek süreli çalışma modellerinin" yaygınlaştırılması, yeni nesil çalışma biçimlerine uyum sağlanması ve atıl iş gücünün azaltılması hedeflenmektedir. On İkinci Kalkınma Planı'nda da sosyal güvenlik mevzuatının bu çalışma biçimlerine uyarlanması ve çalışanların daha uzun süre istihdamda kalmasını teşvik edecek düzenlemelerin hayata geçirilmesi öngörülmüştür.

Bu politikalar işçiler açısından daha fazla güvencesizlik, parçalı ve düşük ücretli çalışma, fiilen uzayan çalışma süreleri, sosyal güvenlik ve emeklilik hakkına erişimin zorlaşması, sendikalaşma ve toplu iş sözleşmesi haklarının kullanılmaması anlamına gelmektedir.

Öte yandan işçi ve emekçilerin mevcut gelir düzeyi, açıklanan "refah artışı" ve "istihdam" hedeflerinin hangi yaşam koşulları üzerinde kurulacağını göstermektedir. Bakanlığınızın verilerine göre 2026 yılı net asgari ücreti 28 bin 75 lira 50 kuruştur. TÜRK-İŞ'in Ağustos 2026 araştırmasına göre ise dört kişilik bir ailenin aylık gıda ihtiyacını karşılamak için 37 bin 388 liraya, yoksulluk sınırı 121 bin 786 liraya, bekâr bir çalışanın aylık yaşama maliyeti 48 bin 305 liraya yükselmiştir. Asgari ücret, dört kişilik bir ailenin yalnızca gıda ihtiyacını ifade eden aylık sınırının dahi altında kalmıştır.

Bakanlığınız asgari ücret belirlenirken çalışanların enflasyona ezdirilmeyeceğini açıklamış olmasına rağmen işçi ve emekçilerin ücretleri hayat pahalılığı karşısında erimeye devam etmektedir. Ücretler "enflasyonla mücadele" ve "mali disiplin" gerekçeleriyle baskılanırken sermaye sınıfına prim indirimleri, istihdam teşvikleri, ucuz kredi ve çeşitli finansman destekleri sağlanmaktadır. OVP'nin enflasyon ve gelir

hedeflerinin toplu iş sözleşmelerinde işçilerin kayıplarını telafi edecek ücret artışlarını sınırlayan bir araca dönüşmesinin sürmesi ise yeni hak kayıpları yaratacaktır.

Çalışma yaşamındaki kayıplar ücretlerle de sınırlı değildir. İş cinayetleri devam etmekte; uzun, yoğun, esnek ve güvencesiz çalışma biçimleri işçilerin sağlığını ve yaşamını tehdit etmektedir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının görevi çalışma yaşamını sermayenin ihtiyaçlarına göre esnekleştirmek ve iş gücü maliyetlerini düşürmek değil; işçilerin ücretini, çalışma süresini, iş güvencesini, sendikalaşma ve toplu sözleşme hakkını, sosyal güvenlik ve emeklilik hakkını ve yaşamını korumaktır.

Bu bağlamda;

1. Son üç yılda işçi ve emekçilerin reel ücret, asgari ücret, emekli aylığı, gelir vergisi yükü, çalışma süresi, fazla mesai, iş güvencesi, kıdem ve ihbar tazminatı, sendikalaşma, toplu iş sözleşmesi ve grev hakkı, sosyal güvenlik, emeklilik ve işçi sağlığı ve güvenliği alanlarında uğradığı kayıplara ilişkin Bakanlığınızın bir tespiti bulunmakta mıdır? Bu kayıplar nelerdir ve telafi edilmeleri için hangi somut adımlar atılacaktır?

2. Asgari ücretin açlık sınırının altında, milyonlarca işçi ve emeklinin gelirinin temel yaşam giderlerini karşılayamaz durumda olmasını Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı olarak nasıl değerlendiriyorsunuz? İşçi ve emekçilerin ücret kayıplarının telafi edilmesi ve reel ücretlerinin artırılması için Bakanlığınız ne yapacaktır?

3. OVP'de öngörülen enflasyon hedeflerinin asgari ücrette ve toplu iş sözleşmelerinde ücret artışlarını sınırlayan bir tavan hâline getirilmesi hakkında ne düşünüyorsunuz? Gerçekleşen hayat pahalılığının hedef enflasyonu aşması hâlinde işçi ve emekçilerin kayıplarının eksiksiz karşılanmasını savunacak mısınız?

4. OVP'de yer alan "esnek süreli çalışma" ve "yeni nesil çalışma modelleri" hangi çalışma biçimlerini kapsamaktadır? Bu düzenlemelerin çalışma sürelerini uzatmayacağı, ücretleri düşürmeyeceği; kıdem, iş güvencesi, sosyal güvenlik, emeklilik, sendikalaşma ve toplu iş sözleşmesi haklarını geriletmeyeceği nasıl güvence altına alınacaktır?

5. Çalışanların daha uzun süre istihdamda kalmasını teşvik edecek düzenlemeler kapsamında emeklilik yaşı, prim gün sayısı, aylık bağlama oranı veya diğer emeklilik koşullarında işçiler ve emekliler aleyhine bir değişiklik planlanmakta mıdır?

6. Uzun çalışma süreleri, yoğun çalışma, güvencesizlik ve yetersiz denetimlerin iş cinayetleri üzerindeki etkisine ilişkin Bakanlığınızın bir çalışması bulunmakta mıdır? İş cinayetlerini önlemek amacıyla işyeri denetimlerinin ve işverenlere yönelik yaptırımların artırılması için hangi somut tedbirler alınacaktır?

7. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı olarak siz, 2027-2029 OVP hazırlanırken TÜRK-İŞ, DİSK, HAK-İŞ, KESK ve diğer emek örgütleriyle işçi ve emekçilerin ücretleri, çalışma süreleri, toplu iş sözleşmesi hakları, güvenceli çalışma, sosyal güvenlik ve emeklilik hakları konusunda görüşme yaptınız mı? Yaptıysanız hangi talepler iletilmiş

ve bunlardan hangileri OVP'ye yansıtılmıştır? Yapmadıysanız milyonlarca işçi ve emekçiyi doğrudan ilgilendiren bir program hazırlanırken emek örgütlerinin görüşünün alınmamasının nedeni nedir?

8. Sermaye sınıfına prim indirimi, teşvik, ucuz kredi ve çeşitli destekler sağlanırken işçi ve emekçilerin ücretleri düşük tutulmakta, çalışma yaşamının daha da esnekleştirilmesi öngörülmektedir. Bakanlığınız son üç yılda sermaye örgütlerinin hangi talebine işçi ve emekçilerin haklarını korumak gerekçesiyle karşı çıkmıştır?

9. İşçi ve emekçilerden yıllardır “sabır”, “fedakârlık” ve “tasarruf” istenirken sermaye sınıfından neden aynı fedakârlık talep edilmemektedir? Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı olarak işçi ve emekçilerin son yıllarda uğradığı ücret, çalışma koşulları, sosyal güvenlik ve sendikal hak kayıplarında Bakanlığınızın bir sorumluluğu olduğunu düşünüyor musunuz?

10. 26 Şubat 2026'da TİSK'e “işverenlerimizin her zaman yanındayız”, 4 Temmuz'da Bartın'da ise “iş dünyamızın yanında olmaya devam edeceğiz” dediniz. OVP'de patronların rekabet gücünü artırmak ve maliyetlerini düşürmek esas alınırken işçiler işsizlik, düşük ücret ve güvencesizlikle karşı karşıya bırakılmaktadır. Bakanlığınız işçilerin haklarını ve sosyal güvenliğini korumak için mi, sermayenin taleplerini hayata geçirmek için mi çalışmaktadır? Siz Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı mısınız, sermayenin bakanı mısınız?